

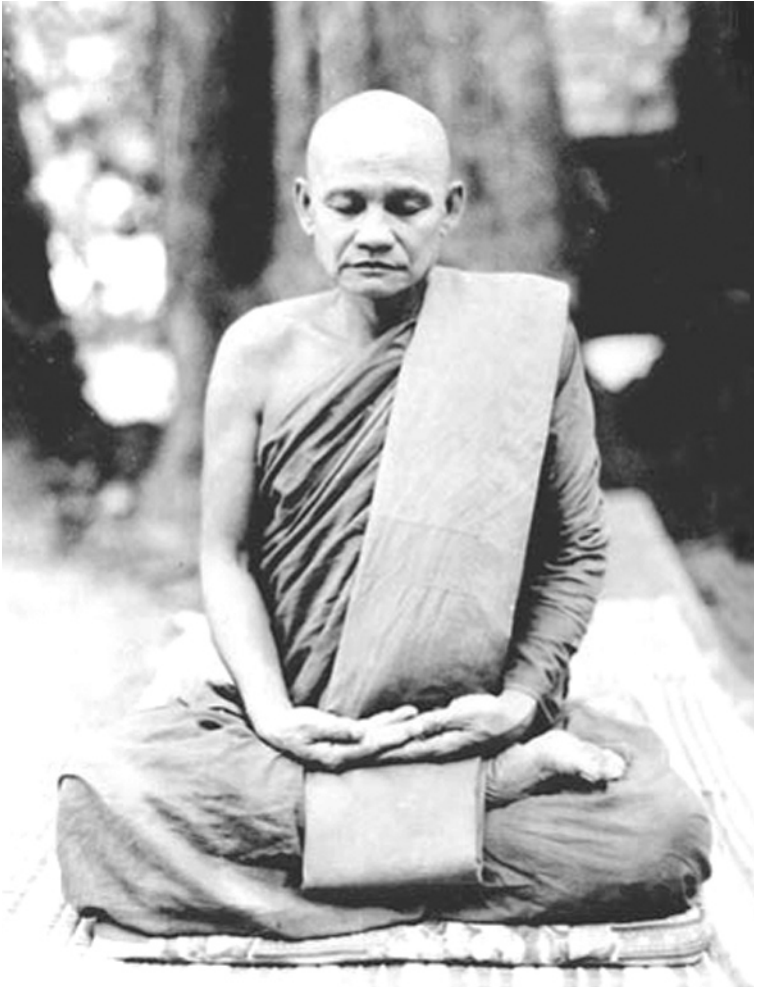

เกิดมาทำไม

พระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท)

พระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท)

วัดหนองป่าพง จ.อุบลราชธานี

ธรรมบรรณาการ

มรดกวรรณกรรม

พระพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สุพรรณบุรี

มรดกวรรณกรรมเล่มที่ ๖๕ เรื่อง “เกิดมาทำไม” เป็นหนังสือพระธรรมคำสอนของพระเดชพระคุณหลวงปู่ชา ที่ฝากไว้เป็นมรดกธรรมแก่เหล่าศิษยานุศิษย์ ทั้งบรรพชิตและคฤหัสถ์ เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาปฏิบัติให้ถูกต้องตรงตามหลักที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงตรัสไว้

อนึ่ง มรดกธรรมในรูปแบบต่าง ๆ ที่พระเดชพระคุณหลวงปู่ฝากไว้ ไม่ว่าจะเป็นหนังสือ เทปเสียง ตลอดจนในรูปแบบอื่น ๆ ยกเว้นรูปหล่อรูปเหรียญ หรือวัตถุมงคลต่าง ๆ อันเกี่ยวกับพระเดชพระคุณหลวงปู่ ที่ท่านไม่ยินดีให้จัดทำ ล้วนแต่เป็นมรดกอันล้ำค่าที่นับวันจะผิดเพี้ยนลบเลือนไป คณะศิษย์จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้น เพื่อจัดการดูแลตรวจสอบศาสนสมบัติอันเป็นมรดกธรรมนั้น ให้คงสภาพเดิมเป็นไปตามเจตนารมณ์ขององค์ท่าน

อานิสงส์อันเกิดจากมรดกธรรมในมือท่านเล่มนี้ ขอถวายเป็นอาจริยบูชาแด่พระเดชพระคุณหลวงปู่ ตลอดทั้งผู้ที่ได้สัมผัส ขอจงประสบสวัสดิ์พิพัฒน์มงคล สมบูรณ์พูนผลรุ่งเรืองในพระสัทธรรมคำสอนขององค์พระบรมศาสดาตลอดไป ด้วยเทอญ

๑๕ มกราคม ๒๕๕๐

พระราชาคณะ

(พระราชาคณะ)

เจ้าอาวาสวัดหนองป่าพง

ประธานกรรมการจัดการมรดกธรรมพระพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สุพรรณบุรี

มรดกกรรม เล่มที่ ๖๕

พระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท)

ธรรมบรรยาย เรื่อง : “เกิดมาทำไม”

ISBN : ๙๗๘-๙๗๔-๘๔๓๓-๓๙-๔

สงวนลิขสิทธิ์

ห้ามคัดลอก ตัดตอน หรือนำไปพิมพ์โดยไม่ได้รับอนุญาต

หากท่านใดประสงค์จัดพิมพ์เป็นธรรมบรรณาการ

โปรดติดต่อขออนุญาต

เจ้าอาวาสวัดหนองป่าพง (ประธานกรรมการจัดการมรดกกรรมฯ)

ตำบลโนนผึ้ง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ๓๔๑๓๐

โทรศัพท์ ๐-๔๕๒๖-๗๕๖๓, ๐-๔๕๒๖-๘๐๘๔

โทรสาร ๐-๔๕๒๖-๘๐๘๔

ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการจัดการมรดกกรรมฯ

เมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๐

ฉบับปรับปรุง

พิมพ์ครั้งที่ ๑ : พฤษภาคม ๒๕๕๐ จำนวน ๑๐,๐๐๐ เล่ม

พิมพ์ครั้งที่ ๒ : พฤศจิกายน ๒๕๕๒ จำนวน ๕,๐๐๐ เล่ม

พิมพ์ที่ : บริษัท คิว พรินท์ แมเนจเม้นท์ จำกัด

โทรศัพท์ ๐-๒๘๐๐-๒๒๙๒ โทรสาร ๐-๒๘๐๐-๓๖๔๙

เกิดมาทำไม

พระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท)
วัดหนองป่าพง อำเภอวารินชำราบ
จังหวัดอุบลราชธานี

วันนี้เป็นวันอัฐนิ่วถี สิบแปดคำ กลับมาถึงแล้ว วันนี้ฝ่ายพุทธบริษัททั้งหลายถือว่าเป็นวันพระ ซึ่งนับเนื่องมาจากโบราณกาลของชาวพุทธทั้งหลาย แบ่งวันปันส่วนให้ชาวพุทธทั้งหลายเข้าสู่ธรรมะ ให้ฟังธรรมะที่วัดวาอาราม เป็นธรรมดา ชาวพุทธเราทั้งหลาย ถือเป็นกาลเป็นเวลา โบราณอาจารย์ท่านจัดว่าเดือนหนึ่งเป็นวันพระอยู่ ๔ วัน เป็นวันฆราวาส ๒๖ วัน ๒๗ ถึงจะ ๓๐ นะ เดือนหนึ่ง มีวันพระอยู่ ๔ วัน เป็นวันคฤหัสถ์วันฆราวาสอยู่ ๒๖ วัน แบ่งกันอย่างนั้น ฆราวาสได้หลายกว่ามากกว่าเดือนหนึ่งได้ ๒๖ วัน พระได้ ๔ วัน ขนาดนี้ยังไม่พอใจนะ ยังมาขโมยวันพระไปอีกด้วย วันพระ ๔ วันเท่านั้นแหละ ให้ ๒๖ วัน ยังมาขโมยวันพระไปอีก จนถึงบัดนี้ วันพระจะไม่เหลือเสียแล้วเลยเก็บให้เป็นวันฆราวาสหมดทั้ง ๓๐ วัน เดือนหนึ่ง

อันนี้เนื่องจากเรามันข้ามเขตเข้ามามั้ยะ
๒๖ วันแล้วยังไม่พออีก ยังมาขโมยเอาวันพระไป
อีกด้วย วันพระท่านให้ ๔ วัน คือเป็นวันที่เดือน
หนึ่งเราจะต้องพยายามมาอบรม สันดานของ
มนุษย์เราทั้งหลายต้องพยายามอบรมอยู่เรื่อย
เพราะว่าถ้าเราไม่อบรม นานๆจึงจะอบรมทีหนึ่ง
สมกับพระพุทธรองค์ตรัสว่าวันคืนมันล่องไปๆ บัดนี้
เราทำอะไรอยู่ เรามีความวุ่นวายมุ่งหมายแต่อย่าง
อื่นโดยมาก ไม่นึกถึงตัว ไม่เห็นตัว พระองค์กลัว
พวกเราทั้งหลายจะเผลอไปซะ จะได้ลืมนึกว่าวันคืนๆ
ล่องไปๆ มันไม่ล่องไปแต่วันนะ ชีวิตของเรากील่องไป
เฒ่าไป แก่ไป ชราไป ผลที่สุดมันก็หมด

อย่างนั้น พระพุทธเจ้าของเรา ท่านจึงสอน
ว่าวันคืนล่องไปๆ บัดนี้เราทำอะไรกันอยู่ คือท่าน
กำชับให้พวกเราทั้งหลาย ให้พิจารณาอยู่ใน
ปัจจุบันนี้ว่าเรามาที่นี่ เรามาจากไหน มาเพราะอะไร

ใครนำมา จะมาอยู่ที่นี่กี่ปีก็เดือนกันรู้มัย จะออกจาก
นี้จะไปที่ไหนกัน

เมื่อเราระลึกถึงวันคืนอยู่เช่นนี้ เราจะควร
คิดอยู่อย่างนี้เรื่อย ๆ เมื่อคิดอยู่อย่างนี้สม่ำเสมอ
เราก็จะเห็นว่าชีวิตมนุษย์ สัตว์ทั้งหลายเกิดมานี้
ก็ไม่นานนัก เป็นเด็กแล้วก็แปรเป็นหนุ่ม เป็นคนเฒ่า
เป็นคนแก่เปลี่ยนแปลงไปทุกวัน ๆ

ถ้าเราพยายามมุ่งพิจารณาอยู่อย่างนี้ เราจะ
พยายามว่าทางไปทางมาของเรา เพราะเรายังไม่
หมดห่วง ยังไม่หมด ยังมีอยู่ ยังมีเรื่องต่อ เช่น
พวกเรามาฟังธรรมวันนี้ ก็คิดว่าจะกลับบ้านอยู่
ทุกคน นั่งไป ๆ พักหนึ่งก็คิดว่า เออ ก็โหมงแล้วหนอ
กลับไปบ้านทันไหมหนอ นี่ มันห่วงอยู่อย่างนี้

เรานี้ก็เหมือนกันฉนั้นนั้น เมื่อเรามาทำมา
หากินอยู่ในโลกนี้ เราก็จะรู้จักชีวิตของเราว่า เรา

มายังไง ไปยังไง มายังไง มีเครื่องหมายมัยเราจะ
อยู่กันกี่วันอยู่กันกี่ปีกี่เดือนนี้

เมื่อเราระลึกเช่นนี้อยู่ เราก็จะรีบชวนขวาย
เพื่อจะประพฤติปฏิบัติ ใ้สิ่งอะไรที่ว่ามันไม่ดี
ไม่เป็นสาระ ที่ว่ามันไม่เป็นประโยชน์แก่ตน แก่
บุคคลอื่น ซึ่งเรากระทำไปด้วยกายก็ดี ด้วยวาจาก็ดี
นึกด้วยจิตใจก็ดี อันนั้นเราก็พยายามจะเขี่ยมัน
ออกไปห่างไกลเราเพื่อความสวัสดิ

ถ้าหากว่าเราไม่คิดเช่นนั้น ก็เรียกว่าเราไม่รู้
จักว่าต้นปลาย ต้นทางอยู่ตรงไหน กลางทางตรงไหน
ปลายทางที่ไหน เรามาจากที่ไหน และจะอยู่ไปกี่ปี
กี่เดือน ไปที่ไหน แล้วใครเป็นคนนำไป เราก็จะ
ไม่รู้เรื่อง

มันก็อยู่ไปโดยที่ที่ไม่มีสาระอะไรในจิตใจ
ของเราอย่างนั้น มันก็คล้ายๆ เรียกว่าไม่มีกาลไม่มี
เวลา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเรา

ก็เรียกว่ามันคล้ายๆกันกับสัตว์ อย่างไก่ ไม้รู้เรื่อง ตอนเข้ามาก็พาลูกค้อยเขี่ยหากินไป เย็นมาแล้วก็นอนในเล้าไก่ พรุ่งนี้ก็เขี่ยกินไป มะรืนนี้ก็เขี่ยกินไป ไม้รู้ว่าจะไปตรงไหน มาที่ไหนไม้รู้จัก ไม้รู้จักเจ้าของเขาเลี้ยงไก่ ไก่ไม้รู้ว่าเขาเลี้ยงเราไปทำไม ไม้รู้จัก รู้สึกแต่ว่าเขาเอาข้าวมาให้กิน นึกว่าเขา รักเรา ทุกวันๆ เอาข้าวมาโปรยให้กิน นึกว่าเจ้าของรักเรา ก็วิ่งกันมาแย่งกินข้าวอยู่ทุกวันๆ เจ้าของไก่คิดอย่างหนึ่ง ไก่มันคิดอย่างหนึ่ง เจ้าของไก่พยายามเลี้ยงไก่ว่าโตแล้วหรือยัง มันได้สัก ๒-๓ กิโลหรือเปล่า เจ้าของไก่คิดไปอย่างนี้ ไก่แม่เรา สนุกกินอาหาร นานๆ ก็คุ่นเข้ามา มันเชื่อง พอมาใกล้ เจ้าของก็จับดู แล้วก็ยกขึ้นดู ไก่ก็นึกว่าเจ้าของรักเรา เปล่า เจ้าของไก่นึกว่ามันหนักเท่าไรแล้ว มันจะพอ ๒ กิโลได้หรือเปล่า เขาคิดไปอย่างนั้น ไก่ก็นึกว่าเจ้าของรักเรา มันคิดไปคนละอย่าง เจ้าของไก่กับไก่

ไก่อีกคุ้นเข้ามา เชื่องเข้ามา กินตะพีดให้มัน
อ้วนขึ้น เจ้าของก็เร่งเอาข้าวให้มันกิน ให้มันโตให้
มันใหญ่ขึ้นมา เมื่อจับขึ้นมาได้ ๒-๓ กิโลก็ดีใจแล้ว
ไก่ไม่รู้เรื่องอีกแหละ ไม่รู้จัก ว่าเจ้าของรักเรา

มันเป็นเช่นนี้ คือมันไม่รู้เรื่องว่าเราเกิดมา
ทำไม เป็นอะไรต่อไปไม่รู้เรื่องอย่างนี้ มัจจุราช
คือความตายนี้เหมือนเจ้าของไก่ มัจจุราชจะมา
ตามถึงเราเมื่อไร ไม่รู้จัก มัวแต่เพลินนำรูป นำเสียง
นำกลิ่น นำรส นำโผฏฐัพพะ ธรรมารมณ์อยู่อย่าง
นั้น ไม่รู้จักแก่ ถ้าไม่รู้จักแก่ ไม่รู้จักพอ คำที่ว่า
พอน่ะไม่ได้ยิน คำที่ว่าแก่ก็เกลียด ไม่อยากให้ใคร
พูดได้ยินเลย อาตมาไปสหรัฐอเมริกา ไปเทศน์เรื่อง
แก่ เจ็บ ตาย อ้อ ไม่ไหว เขาไม่ฟังหรอก กลัว
เขาเกลียด ไม่อยากได้ยินคำที่ว่ามันแก่มันเฒ่า
มันตาย เขาไม่อยากได้ยินเลย ไม่อยากจะได้ยิน
คืออันนี้เรียกว่ากลัวมัน จะเห็นแก่ เห็นเจ็บ เห็นตาย
ใจก็ไม่สบาย

พระพุทธรองค์ของเรามีความมุ่งหมายว่า
 อยากรจะเห็นความแก่ เราจะมีผลดสังเวชมัน
 เมื่อได้ทำความชั่วมานานแล้ว มันก็คอยจะเลิก
 มันเสีย มันก็เท่านั้นแหละ มันแก่แล้ว จะเอาไป
 ทำไมมากมาย มันคงคิดอย่างนี้ พวกสหรัฐยเจริญ
 หลาย เจริญด้วยรูป เสียง กลิ่น รส โภญฐัพพะ
 ธรรมารมณั้ พุดถึงความแก่เขาหน้าอ ไม่อยาก
 จะฟังแล้ว ๗๐-๘๐ ยังปากแดง แดง แดงเสมอ
 ยังขึ้นรถจักรยานยนต์แข่งกับเด็กอยู่นั้นแหละ
 อวดดีอยู่อย่างนั้นแหละ คือคนมันไม่รู้จักแก่
 เมื่อไม่รู้จักแก่ มันก็ไม่รู้จักพอ เมื่อไม่รู้จักพอ
 มันก็ยุ่ง มันเป็นเสียอย่างนั้น

ฉะนั้น บรรพบุรุษท่านจึงแบ่งวันพระให้พระ
 เดือนหนึ่งท่านให้ ๔ วัน ๒๖ วัน เป็นวันโยม ได้
 ทำมาหากินโดยความชอบ เมื่อทำมาหากินพอสมควร
 แล้วก็มาพักกันชะ เข้ามาวัด พระท่านจะพูด

อะไรให้ฟังมั่งมัย เมื่ออยู่ในบ้าน ก็มีแต่นั้นก็เรานั้นนี่ของเรา ของเราทั้งหมดเลย ไม่เคยได้ยินว่าไม้ไช้ของเรา ไม่เคยได้ยินหรือ

บางทีก็แอบเข้ามาในวัด พระท่านจะเทศน์ให้ฟัง นั่นก็ไม้ไช้เรา นั่นก็ไม้ไช้ของเรา เอ๊ะ ทำไมเป็นงั้นเล่า หือ มันอะใจขึ้น ทำไมเป็นอย่างนั้นล่ะของเราแท้ๆ เราสะสมมาแต่นานๆ พระท่านพูดโกหกหรือไงนี่ ท่านว่าอันนั้นก็ไม้ไช้เรา อันนั้นก็ไม้ไช้ของเรา จบกัน ไม่รู้จะเอาอย่างไรกันดี ฟังไปเรื่อยๆ มาเมื่อไร ท่านก็ว่าอันนั้นไม้ไช้เรา อันนั้นก็ไม้ไช้ของเรา เราก็ฟังกันสะสมในใจ อันนี้ก็ของเรา อันนั้นก็เรา อันนี้ก็ของเราอยู่อย่างนี้

ความเห็นมันแย้งกันอยู่ตลอดเวลา โลกกับธรรมะมันแย้งกัน โลกก็ยังไม่ยอมอยู่นั่น อันนี้ของเรา อันนี้เรา อันนี้ของเรา มาถึงพระท่านก็ว่าอันนี้ไม้ไช้เรา อันนั้นไม้ไช้ของเรา พูดไปคนละทาง

จนกว่าเราจะชำนาญในการฟังธรรมะว่า เออ ไม่ใช่ของเรา ถูกความพระนะ มันนานเห็น มันนานพบนะ มันนานเจอ มันนานเห็น

ทีนี้ก็คิด นานๆ มาวัดที่หนึ่ง ก็ได้มาฟังแต่อย่างนั้นแหละ ถ้ากลับไปบ้าน อันนั้นก็เรา อันนั้นก็ของเรา ไม่ได้คิดนึกอะไร มาถึงพระก็อันนั้นก็ไม่ใช่เรา อันนั้นก็ไม่ใช่ของเรา นี่เถียงกันไปคนละข้างๆ คูๆ อยู่อย่างนั้นตลอดเวลาละ นี่แล้วเป็นเมื่อภาวนา เอ๊ะ มันจริงของใครแน่อนนี่นะ จริงคำพระหรือว่าจริงของเรา เราก็คงจะได้คิดดู คิดไปคิดมา คิดไปคิดมา เกิดการภาวนาขึ้น

นี่การฟังธรรม มีประโยชน์อย่างนี้ จะได้เห็นว่านานๆ ไปพิจารณาไปเรื่อยๆ ไป อายุมันมากขึ้นมาหน่อย โลกมันบีบบังคับเข้ามาหน่อย จะพูดอะไรร่างกาย มันก็พูดไม่เชื่อไม่ฟัง สารพัดอย่าง แม้แต่ลูกเกิดมาในอกของเรา พูดมันก็ยังไม่ฟังเลย

นะเรา อย่าไปอย่างนั้นเลย ไป อย่าเกเร มันก็เกวุ่นไป คิดไปมันเห็นอยู่ในปัจจุบัน มันก็เห็นว่า เออ ธรรมะที่พระท่านพูดนะมันจริงนะ

ที่นี้ว่ามันเป็นของของเรานั้น มันเพียงแต่ว่ามันเป็นของสมมุติ ที่เรียกว่าเป็นเรานั้น ก็สักแต่ว่าเป็นของสมมุติเท่านั้น ถ้าพูดตามความเป็นจริงมันแล้ว มันถูกคำพระ แต่เรายังไม่เห็นความจริงอย่างความเป็นจริงของพระ เราก็ยังไม่เชื่อ ไม่รู้จัก ถ้าเราฟังไปพิจารณาไปรู้เรื่อง ปัญญามันเกิด เราจะเห็นว่า เออ อันนี้มันไม่ใช่ของเราจริงๆ นา เห็นมัยที่บ้านที่เราเรียกว่าของเรานะเห็นมัย มันเคยแตกมัย มันเคยหายมัย มันเคยอะไรต่ออะไรมัย มันเปลี่ยนแปลงมัย เห็นมัย ก็เห็นเป็นตัวอย่าง ที่เราเรียกว่าของเรา มันไม่ใช่ของเรา คือมันบอกไม่ได้ว่ามันไม่ฟัง มันเป็นไปตามสภาพของมันอย่างนั้น ไม่ว่าของข้างนอกกาย ในกายของเรา ก็เอาสิ ใน

ร่างกายของเรา แม้ส่วนใดส่วนหนึ่งก็เหมือนกัน มัน
เป็นโรคเกิดขึ้นมา ทำไม ถ้าหากว่าเราเป็นเจ้าของ
มันทำไมจึงให้มันเป็นโรค ทำไมจะให้มันเป็นโรค
นี้ ของเขาอย่างนั้นร่างกายก็เป็น ดิน น้ำ ไฟ ลม
มันเป็นอยู่อย่างนั้น เราเกิดมาในที่นั้นเราก็เห็นว่า
มันเป็นของของเราแท้ๆ แย้งเถียงกับสังฆารอยู่
ตลอดเวลา ตลอดเวลาอย่างนั้น ผลที่สุดก็สู้ไม่ได้สัก
ทีหนึ่ง ต้องแพ้สังฆารทุกทีๆ ละ

ผลที่สุดแล้วก็ไปจากกันไป ถึงคราวถึงสมัย
แล้วก็ต้องไป ไม่ว่า จะผัดวันประกันพรุ่งไม่ได้
ให้ลูกฉันโตเสียก่อน ให้ฉันร่ำรวยเสียก่อน
อันไหนอันนี้ไม่ได้ เมื่อเขาจะเอาไป เขาก็เอาไป
ทั้งนั้นแหละ เมียฉันจะอยู่ยังไง ลูกฉันจะอยู่ยังไง
พ่อฉันจะอยู่ยังไง แม่ฉันจะอยู่ยังไง เขาไม่ถาม
ถึงแล้ว ความจริงมาถึงแล้วก็ไปกันอย่างนี้

อันนี้ถ้าเราคิดเช่นนั้น ก็จริงเข้ามาในธรรมะ
เมื่อจริงเข้าในธรรมะเช่นนั้น ก็คล้ายๆกับเราเห็นงู

อสรพิษ งูเห่ามันเลื้อยๆ งูเห่ามันมีพิษนี่ มันมีพิษ ถ้าเราไม่รู้จักมัน หรือเราไม่เห็นมัน มันอาจฉกเรา ได้ มันกัดเราได้ เราไปเหยียบมัน เราไปกำมันได้

ที่นี้เรารู้จักว่าอสรพิษคืองูเห่านี้มันมีพิษ แต่เรามองเห็นมันเสียก่อน มันเลื้อยมาข้างหน้า อ้าวงู แล้วนั้น อย่าเข้าไปใกล้มันนะ แล้วก็จัดการห่างจากอสรพิษนั้น อสรพิษก็ไม่ฉกเรา ไม่กัดเรา พิษงูก็ไม่มาถึงเรา ถึงแม้ว่ามันมีพิษอยู่ก็ไปตามเรื่องของมันฉันนั้นนะมัน ไม่ถึงเรา อันนี้ก็ฉันนั้น เพราะเราป้องกันตัวเราแล้ว อันนั้นมันเป็นพิษ เราไม่เข้าไปใกล้มัน หลีกจากมันเสีย มันก็ไม่มีพิษ มีอยู่ก็เหมือนมันไม่มี มีมันก็อยู่กับงู มันไม่พ่นพิษมาถึงเรา เราก็ก็นี่เป็นทุกข์

อันนี้ก็ฉันใดฉันนั้น ร่างกายจิตใจนี้ ก็ อสรพิษอย่างหนึ่งเหมือนกัน เคยเห็นมัยร่างกาย มันอสรพิษนะ บางทีมันก็ปราศจากโรคภัย แข็งแรง

ยิ้มแย้มแจ่มใส บางครั้งมันก็เป็นโรคออตๆ แอตๆ
ร้องไห้ก็ได้เจ็บปวดนั่นคืออสรพิษ

เรื่องจิตใจนี้ก็เหมือนกัน ถ้ามันได้อารมณ์
ดีแล้วก็ดีหรรอก ก็ค่อยยังชั่วหรรอก ถ้ามันอารมณ์ไม่
พอใจแล้วก็นอนหน้าตาไหลอยู่นั่นแล มันเป็นพิษ
อย่างนั้น อสรพิษมันกัด ไม่รู้จัก

อย่างนั้นพระพุทธเจ้า ท่านให้ศึกษารธรรมะ
ให้รู้จักกายกับใจของเรา รูปร่างอนิจจัง เวทนาอนิจจา
สังขารอนิจจา สังขารอนิจจา วิญญาณอนิจจัง
ทั้งกายและจิตนี้ รวมล้วนแต่มีของไม่เที่ยงทั้งนั้น
มีแล้วก็หาไม่ เกิดแล้วก็ดับไป มีแล้วก็หาไม่ เกิด
แล้วก็ดับไป มันก็เป็นอยู่อย่างนี้ตลอดกาลตลอดเวลา

มันเป็นอยู่อย่างนั้น ถ้าดูเผินๆ ละก็ ดู
เหมือนมันเป็นของจริงจัง ถ้าดูให้ถึงที่มันแล้วมันก็
เป็นของสักแต่ว่ากาย สักแต่ว่าจิต สักแต่ว่าสุข
สักแต่ว่าทุกข์ เท่านั้นเอง ผลที่สุดแล้ว ถ้าเราไม่รู้

สิ่งทั้งหลายเหล่านี้ สิ่งทั้งหลายนี้มันจะเป็นพิษ เหมือนงูสรพิษมันกัดเรานั้นแหละ เพราะเราไม่รู้มัน เราถึงไปเหยียบมัน ไปจับมันก็กัดเรา

เรื่องจิตใจนี้ ถ้าเราไม่รู้เรื่องของกิเลสตัณหา แล้วมันก็เป็นทุกข์ เมื่อสังขารร่างกายนี้มันแปรไปตามธรรมชาติต่างๆ เราก็ร้องไห้เสียอกเสียใจ หลายอย่างหลายประการ อันนี้เรียกว่ากายเรา เป็นพิษ จิตใจเรานี้ก็เหมือนกัน เมื่อคิดไปถึง อย่างหนึ่ง คิดให้มันทุกข์ มันก็ทุกข์เข้าไป คิดให้ทุกข์ เห็นมันผิด จึงทุกข์ จนน้ำตามันไหลออก อันนี้เรื่องเราคิดมันทั้งนั้นแหละ ลองๆดูสิ บางทีคิดไปคิดมาคิดกลัว ไปอยู่ที่มืด กลัว กลัว ก็มีผีเท่านั้นแหละ กลัวแล้วก็วิ่ง คิดไปแล้วก็วิ่ง คือ คิดเอาเกิดขึ้นกับจิตของเราที่มันโง่ กลัวมัน ถ้ามันกล้ำมันก็คิดเอาให้มันกล้า มันกล้าหาญขึ้นมา มันก็เป็นอยู่อย่างนี้แหละ อันนี้ไม่ใช่เราไม่ใช่ของเรา มันเป็นอยู่ไม่แน่นอนซักอย่างหนึ่ง

มิฉะนั้น วันคนของเรานั้นมัน ๒๖ วัน เป็นวันพระอยู่ ๔ วัน ท่านจึงอบรมมาให้มาวัด หรือไม่มาที่วัดก็ให้รู้จักวัตรคือข้อปฏิบัติอยู่ที่บ้านของเรามันเป็นวิธีแบ่ง วันพระเป็นวิธีแบ่งหรือเป็นวิธีลบบ้างเทศน์กับพระ ท่านเทศน์วิธีแบ่งไม่ให้เอาหมด แต่ตามใจมนุษย์เราทั้งหลาย มันต้องมีวิธีคุณทั้งนั้นแหละ ไม่รู้จะใส่ตรงไหน ไม่มี ทำไมเลขมีวิธีบวกวิธีลบ วิธีหาร วิธีคูณอย่างนั้นแหละ ถ้าหากใจมนุษย์มันวิธีคูณวิธีเดียว ไม่ต้องแบ่ง ไม่ต้องลบ ทำไมมันจะไม่ทุกข์ล่ะ จะไปใส่ตรงไหน มันจะพอละ มีมัย จำนวนเลข มีมัย มีวิธีคูณอย่างเดียวมัย ถ้ามันมาก ท่านก็ให้ลบ มันมากท่านก็ให้แบ่ง ให้มันพอดี หากความพอดีของจำนวนของเลขนั้นแหละ

เราไม่เอาอย่างนั้น คุณตะพืดทั้งนั้นแหละ ไม่ได้ฟังเสียงใคร ไม่ต้องแบ่งใคร ไม่ต้องลบออกหรือลบมันตะพืดเลย ทำไมมันจะไม่ทุกข์ล่ะ รถสิบล้อ

มันก็พังก่อนนั้นแหละ ไม่มีเหลือหรือก ขนใส่ไม่
หยุดเนี่ย ร่างกายจิตใจคนเรานี้ก็เหมือนกัน

ฉะนั้นธรรมะนี้ก็เรียกว่าวิธีแบ่ง วิธีลบ เพื่อ
ราคา เพื่อโทษ เพื่อโมหะมันมากขึ้นมา ก็ให้แบ่งมัน
อย่างวันนี้ลูกชายคนนี้ หรือมีลูกหญิงคนนี้มันดี
สอนมันได้ตลอดมา ลูกชายคนนี้ มาอีกวันหนึ่ง
เท่านั้นแหละ สอนไม่ได้มันไม่ไป พ่อแม่ก็โกรธซะแล้ว
ทำไมไม่เอามาบวกกันทีละ เราใช้มันมาตั้ง ๔ เดือน
๕ เดือนมันไปทั้งนั้น มันฟังความทั้งนั้นแหละ วันนี้
พูดวันเดียวเท่านั้นละ มันไม่ไป ทำไมถึงไปเกลียด
มันนักหนาละ ทำไมจึงจะฆ่ามัน จึงจะไล่มันอย่างนี้
ละ ทำไมไม่เอาวันหลังๆ ที่เราใช้มันมาบวกกันมัน
ทำไม อันนี้มันทำผิดวันเดียว ทำไมถึงโกรธหนัก
โกรธหนาละ เอามาบวกกันมันสิ เอามาแบ่งกันมันสิ
ก็เรานั้นแหละ มันคิดไม่ค่อยจะดี เราไม่
ค่อยลบมัน ไม่ค่อยแบ่งมัน มีแต่ทำวิธีคุณทั้งนั้น มัน
ก็ตายละคน ไม่มีเหลือละ อะไรมันจะเหลือละ ลองๆ

ดูสิ เราก็คงต้องบอกมันสิ วันนี้ใช้มันไม่ไป เราใช้มันมาตั้งหลายเดือนแล้ว มันไป มีวันเดียวเท่านั้นแหละให้อภัยมันเถอะ อันนี้มันก็เรียกว่าลบมันสิ หรือแบ่งมัน วันหลังก็ใช้มันอีกได้ อันนี้ใช้มันมาตั้งหลายปี วันเดียวพุดไม่เชื่อ โกรธมันนะ จะทำยังไงมันแล้ว อันนี้เป็นเพราะเราด้วยนะ อย่าลืมนิสธรรมะก็เหมือนจำนวนของเลข มันมีวิธีคูณ มันมีวิธีแบ่ง มันมีวิธีบวก มันมีวิธีลบ ถ้าเราคิดอยู่อย่างนี้ คนนั้นจะเป็นคนที่ฉลาด รู้จักกาล รู้จักเวลา ควรที่ลบก็ลบ ควรที่แบ่งก็แบ่ง ควรที่จะคุณก็คุณ ควรที่จะรวมกันเข้าก็รวม ก็เป็นอย่างนั้น อันนี้คุณทุกทีนะ ใจคนหนึ่งมันจะตายแล้วนะ คือเรื่องไม่รู้จักพอนั่นเอง

คนไม่รู้จักพอก็คือไม่รู้จักแก่ คนไม่รู้จักแก่ไม่รู้จักพอ คนรู้จักแก่ก็คือคนรู้จักพอ ถ้าพอแล้วก็คำว่าเอาละ มันก็พ้นขึ้นมา เห็นมั้ยละ คำที่ว่ามัน

ไม่พอ คำว่าเอาละมันไม่พื่อนะ มันไม่ขึ้นมา มีแต่แบกไปตะพืดเท่านั้นแหละ

ถ้าหากรู้จักพอนี้ เอาละ ถ้าเราบอกเอาละ นี่มันสบาย มันพอแล้ว คำที่ว่าเอาละ นี่มันพอมัน พ้นขึ้นมา อันนี้ไม่เคยเห็นสักทีหนึ่งเลย ไม่เคย เหวี่ยง ไม่เคยปลง ไม่เคยวางมันทั้งนั้น เอาตลอด ไหน ไปไหนไม่รู้เรื่องทั้งนั้นแหละ

อาตมาเห็นนายคนหนึ่ง คือ คนไม่รู้จักพอ ไม่รู้จักอิมนะ มีลูกชายคนเดียว นาก็มีหลายทุ่ง บ้าน ก็มีหลายหลัง ยายคนนั้นก็คิดไป เมื่อเราตายจะทำ ไงหนอ ลูกๆ มันจะไม่ทิ้งข้าวของหมดเลยหรือ คิด ไป อ้อ ไม่ได้แล้ว จะต้องแต่งงานให้มันซะ มันจะ ใ้ได้อยู่บ้านอยู่ช่อง ดี ก็เลยแต่งงานให้มัน ลูกชาย คนเดียวนะ

พอแต่งงานให้มันแล้ว นึกว่าจะพอ ไม่พอ คิดไปอีกแล้ว หากว่าลูกชายตายจะทำยังไง ลูก

สะใภ้จะเอาไปคนเดียว เป็นทุกข์อีกซะแล้ว คือไม่รู้ จักพอ ถ้ามีลูกชาย ไม่มีลูกสะใภ้ก็กลัวมันจะหนีไป เทียวไปगे หาลูกสะใภ้มาให้ หาเมียมาให้มัน ก็คิด ไปอีกว่าเมื่อลูกชายตายทำไง เรามันแน่ ไม่มีใคร ลูกสะใภ้ก็คนอื่น มาเอาไปหมดเท่านั้นแหละ ดิ้นรน มาอีกซะแล้ว

อันนี้มันตัวจริงนะไม่ใช่นิทานนะนี่นะ แก เลยขึ้นมาหาอาตมาอยู่ที่วัดมาราบมาแล้วให้ฟัง หลวงพ่อ มันเป็นอย่างนั้นๆ จะทำยังไง เล่าไปมี ลูกชายคนเดียว มันไม่ค่อยอยู่บ้านอยู่ช่อง ของ ก็มาก ดิฉันว่ามันจะไม่คุ้มของ ไม่รักษาของ ไม่คุ้ม ก็คิดแต่งงานให้มันซะ ก็นี้ว่ามันจะแล้วไป แต่งงาน แล้วความคิดใหม่มันฟื้นขึ้นมาอีก เมื่อลูกชายเรา ตายจะทำไงละ ลูกสะใภ้เขาเอาไปกินหมดเท่านั้นแหละ แน่ๆ ไม่จบ

โยม คิดอย่างนี้อาตมาก็สนใจเหมือนกันนะ น่าจะไปฟังเทศน์อยู่ที่วัดศรีมหาโพธิ์ ดีกว่าละมัง จะ

เอาทั้งตรงไหนล่ะ คือมีแต่ว่าไม่พอ ยังไม่ตายก็ไม่พอ เป็นทุกข์เป็นร้อน เตียวนี้ก็เห็นจะตายแล้ว คราวนี้หือ ไม่เห็นมา นี่คือกลัวไม่หยุด อันนั้นเป็นอย่างนั้นต่อไป อันนั้นจะเป็นยังไงต่อไปเลยวุ่นตลอดเวลาเลยเป็นทุกข์ ไม่ได้อยู่เป็นสุขเลย

อันนั้นเรียกว่าคนไม่รู้จักพอ จะให้เป็นติดต่อดอเนื่องเรื่อย ๆ อย่างนั้น มันก็เป็นไปได้ยากลำบาก มิฉะนั้นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะอบรมไปในปัจจุบันนี้ อบรมไปเรื่อย ๆ ไป ให้รู้เห็นอยู่ในปัจจุบันนี้ แก้ปัญหาเฉพาะในปัจจุบันของเราให้แหละ อย่าให้มันเป็นทุกข์เลย แก้ปัญหาให้มันได้ในปัจจุบันนี้ ถ้าคิดไปอย่างนั้นละก็ไม่จบ

มิฉะนั้นการพึงธรรมะ อาตมาว่ามันไม่แปลกกันกับจำนวนของเลข วิธีทำเลขมันมีวิธีบวก มันมีวิธีลบ มันมีวิธีคูณ มันมีวิธีหาร แบ่งออกให้มันได้จำนวนของมัน ไล่ความคิด ความรู้สึกของ

เราก็ต้องทำอย่างนั้น อย่าไปเอาโทษมันเรื่อย โทษมันเรื่อยไม่ได้หรอก ต้องแบ่งภาระให้รู้จักกาล รู้จักเวลาสมควร

ถ้าเรารู้จักเป็นวันพระอย่างนั้น นานๆ ๒๖ วันก็มาวันพระ วันพระมัน ๔ วันเท่านั้นแหละ เดือนหนึ่งมี ๔ วันนะพยายาม วันนั้นนะทำมาหากินเสียแล้วก็มาอบรม อบรมแล้วก็ไปทำมาหากิน จิตใจมันจะวุ่นวายก็เข้ามาอบรมอีก ก็ไปทำมาหากิน ต่อสู้กับโลกไปอยู่อย่างนี้ มันก็รู้จักทางทำมาหากิน อยู่ไปไม่เป็นทุกข์เป็นร้อน ก็จะได้เห็นว่า อนิจจังไม่เที่ยงเพิ่มขึ้นมา ถ้าไปยึดมันถือมันมันก็เป็นทุกข์อย่างนี้ มันก็มีอยู่ทั่วไป

ก็ดูศิษยาพุทธเรานะ อาตมาก็มาคิดดูสิว่าตั้งแต่อตมาเกิดมานี้แหละ คนเรานะ พระพุทธเจ้าท่านสอนว่า มันเกิดแล้วมันแก่ มันเจ็บแล้วมันก็ตาย ฟังกันทุกคนๆ ละพ่อแม่เสียไป ญาติพี่น้องเสียไป

ไปทำศพกันเอาพระไปเทศน์ ท่านก็เทศน์ให้ฟังนะ ท่านก็เทศน์ให้ฟังมันก็แก้ เจ็บ ตาย ตายแล้วเราก็ก็นั่งดู แต่ว่าตายทุกคนร้องให้ทุกที ไม่รู้ว่า เป็นไง พระก็เทศน์ให้ฟังอยู่เรื่อยๆ ญาติเราทุกคนที่รักของเราทุกคนนะ จากเราไปร้องให้ทุกที ไม่ได้ภาวนากันหรือยังงี้ก็ไม่ว่า ไม่ได้คิดกันมันหรือยังงี้ก็ไม่ว่า ฟังท่านว่ามันเป็นของไม่เที่ยง ท่านก็บอกเราก็ก็นั่งอยู่ มันก็เป็นอยู่อย่างนั้น เราก็ก็นั่งไม่พิจารณา มีความโศกเศร้า มีความน้อยใจ มีความพิโรธว่าพันอยู่ตลอดเวลา ตลอดยุคในปัจจุบันนี้

บ้านอาตมานี้ บ้านก่อ สมัยก่อนอาตมาเป็นเด็ก คนในบ้านตายนี้ โอ๊ย มันร้องให้อยู่ตั้ง ๕ วัน ๖ วัน ไม่รู้ว่าเป็นยังไง เราก็ก็นั่ง คนตายมันไม่คืนมา เห็นทุกที แต่เราก็ก็นั่งทุกที มันขาดการภาวนา ขาดการพิจารณา มาสมัยนี้ อาตมามาสงเคราะห์ญาติอยู่วัดหนองป่าพง ประมาณสัก ๓๐

ปีมาแล้วนี่ ญาติพี่น้องเสียไปนั้น พ่อแม่พี่น้องเสียไป ไม่เคยเห็นญาติโยมร้องไห้ ไม่เคยเห็น ร้องไห้ก็นิดๆ น้อยๆ น้ำตาไหลนิดเดียวเท่านั้นก็พอ

สมัยก่อนมันร้องตะโกนอยู่กระทั่งคืนกระทั่งวัน จนรำคาญ อันนี้อาตมาเห็นว่า ที่เรียกว่าอบรมกันนี้ เห็นประโยชน์ส่วนนี้พอสมควร คือได้ยินบ่อยๆ ได้ฟังบ่อยๆ เมื่อได้ยินบ่อยๆ ได้ฟังบ่อยๆ ความรู้ก็เกิดขึ้นบ่อยๆ ความรู้เกิดขึ้นบ่อยๆ ความฉลาดก็เกิดขึ้นบ่อยๆ เมื่อความฉลาดเกิดขึ้นบ่อยๆ แล้ว เป็นต้น ความพันทุข์มันก็เกิดมีมาเรื่อยๆ

ฉะนั้น มันดีแล้ว พวกเรามันได้ส่วนแบ่ง ส่วนแบ่งจากปราชญ์ทั้งหลายว่า เดือนหนึ่งเราได้ ๒๖ วัน ให้มาอบรม ๔ วัน ให้พิจารณามาให้พระให้ความเห็น ให้ไปคิด ให้ภาวนาพิจารณา ถ้าหากว่าท่านมอบให้เราหมดทั้ง ๓๐ วัน คงจะแย่มากๆ ไม่รู้ว่าใครเป็นใครแล้วนี่ เดือนหนึ่ง ๓๐ วัน ท่านให้เรา ๒๖ วัน

ทำมาหากินก็พอแล้ว ท่านให้มาอบรมเป็นวันพระ ๔ วัน อย่างนี้ก็พอสมควร พอจะรู้จะเห็นนี่

แต่สมัยนี้มาขโมยวันพระไปหมดเสียแล้ว แบ่งกันข้างหนึ่งเอา ๒๖ วัน ข้างหนึ่งเอา ๔ วันนี่ โยมโดยมากบางแห่งมาขโมยวันพระไปหมดแล้ว ไม่มีเหลือ คือวันพระก็ไม่รู้จัก ไม่รู้จักเข้าวัดฟังธรรมไม่รู้จักอะไรต่ออะไร เป็นอยู่อย่างนั้น เลยเหมาเอาหมดทั้งเดือนตั้ง ๓๐ วัน เอาคนเดียวหมด ไปดูสิทุกวันนี้ไปดูวันพระตามวัดตามวานี่ ญาติโยมจะเข้าวัดฟังธรรมฟังเทศน์ไม่ค่อยจะมีหрокเอาหมดเอาทั้ง ๓๐ วัน อาตมาว่าท่านแบ่งให้ ๒๖ วัน ก็พอควรแล้ว พระท่านเอาไว้ ๔ วัน ให้มาอบรมอย่างนี้ก็พอสมควรแล้ว มากพอควร

ในสมัยนี้ก็เป็นอย่างนั้นโดยมาก การฟังธรรมนี้ก็ให้ประโยชน์เรา ถ้าเราไปพิจารณา

วันนี้เป็นวันพระ ซึ่งนับเนื่องมาจากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเรา ว่าวันนี้เป็นวันสำคัญวันหนึ่งในพุทธศาสนา ซึ่งเป็นวันที่พวกชาวพุทธเราจะมาทำความเข้าใจกันในธรรมะ ซึ่งให้เกิดประโยชน์แก่พุทธบริษัททั้งหลาย

ธรรมะ ซึ่งเป็นสัจธรรมนำจิตใจของประชาชนชาวพุทธทั้งหลายนั้นให้ลุถึงซึ่งความสงบระงับ ให้รู้จักตีชั่วบาปบุญคุณโทษ พอที่จะรักษาตัวได้ในชีวิตที่เป็นอยู่

ความเป็นจริงนั้น วันพระทุกวันนี้เกือบจะไม่มีเป็นวันพระ เพราะว่าคนเราไม่สนใจ ไม่ยอมรับธรรมะคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเรา ได้ยินอยู่ แต่ไม่รู้ รู้อยู่ แต่ไม่เห็น เห็นแต่ว่ามันไม่รู้ ก็หมายความว่า มันไม่ทั้งรู้ทั้งเห็น เห็นอะไรเห็นความจริง เห็นสัจธรรมความเป็นจริง อันความจริงนั้นจะทำอยู่คน

เดียวมันก็จริง จะทำอยู่หลายคนมันก็จริง เราทำที่มันจริงแล้ว ไอ้คนอื่นจะว่าไม่จริง มันก็เป็นของจริง อันนั้นเรียกว่าของจริง มันไปทำอยู่ที่บนอากาศ มันก็เป็นความจริง มันจะไปทำอยู่ในน้ำ มันก็เป็นความจริง จะทำอยู่บนบกมันก็เป็นความจริง

ฉะนั้น พระพุทธเจ้าของเราท่านจึงบอกธรรมะนั้นนะมันเป็นความจริง จริงทุกกาลทุกเวลาที่ผ่านมาแล้ว ตั้งแต่วานนี้มันก็เป็นความจริง ในปัจจุบันนี้มันก็เป็นความจริง อนาคตมันก็ยังเป็นความจริง หมายความว่าเราจะทำความผิด ไม่มีใครเห็น มันก็ยังเป็นความจริง เราจะทำความถูกต้อง ไม่มีใครเห็น มันก็เป็นความจริง

ฉะนั้น คนเราเมื่อจะทำความดีนั้นนะ ไม่ต้องให้คนอื่นเห็น บางคนทำคุณงามความดีก็ต้องการอยากจะให้คนอื่นเห็น ให้คนอื่นเป็นพยานเรา จึงจะดีอกจึงจะดีใจ อันนั้นก็ดีอยู่ แต่ว่ามันยังไม่จริง

ไม่บรรลุถึงความจริง จริงๆ

ไ้ความจริงนั้น เราจะไปลอบทำอยู่คนเดียว
 ทำความชั่วมันก็ชั่วอยู่นั้นแหละ ทำความดีอยู่คน
 เดียวไม่มีใครเห็น มันก็ยังดีอยู่นั้นเองแหละ มัน
 เป็นชะอย่างนี้ ไม่ต้องว่าเราทำความชั่วคนเห็น
 แล้วมันเพิ่มชั่วขึ้นอีก ไม่ใช่อย่างนั้น เมื่อเรา
 ทำความดีจริง เมื่อคนเห็นมันเพิ่มความดีขึ้นอีก มัน
 ไม่เป็นอย่างนั้น นี่ มันเป็นชะอย่างนั้น

อันนี้ถ้าหากว่าความดีที่เราทั้งหลายที่
 ประพฤติปฏิบัติกันแล้ว ฉะนั้น มันจึงตัดซึ่งลาภ
 หรือยศ สรรเสริญ นิินทา สุข ทุกข์ ไม่มีที่ลับ
 ทำดีมันได้ดี ทำชั่วมันได้ชั่ว อันนี้มันเป็นความจริง
 แต่พระพุทธรองค์ท่านตรัสอยู่อย่างนั้น พระพุทธร
 องค์ท่านทำความดี ท่านละความชั่ว ท่านออกไป
 บำเพ็ญ นั่งหลับหูหลับตาที่ไหนไกล รูป เสียง กลิ่น
 รส ท่านก็ยังมีความดี สวาททั้งหลายก็เป็นอย่างนั้น

แต่ว่าคนเราทุกวันนี้ จิตใจไม่แน่นอน ใครมีศรัทธาอย่างเป็นจริง ทำอะไรที่เราทำความดีอยากจะให้คนเห็น ถ้าคนไม่เห็นแล้วก็ไม่ค่อยสบายใจอย่างนี้ ทำความชั่วก็เหมือนกัน ไม่ให้คนเห็น ถ้าคนเห็นแล้วมันจะเป็นยังไงก็ไม่รู้ ทำความชั่วที่คนไม่เห็นนะมันดี อย่างนี้ ใจความมันเป็นขโมยในตัวของเรายู่อย่างนี้ตลอดกาลตลอดเวลานั้น คนเราจึงไม่พบความจริงคือธรรมะ

ความเป็นจริงธรรมะนั้น มันมาตกลงอยู่ที่จิตของเรา อย่างการกระทำบุญ กระทำบุญอยู่ทุกชั้นทุกส่วนนั่นนะ ก็เพื่อจะให้จิตเราเป็นบุญเมื่อจิตเราเป็นบุญแล้ว เราจะนั่งอยู่มันก็เป็นบุญ จะเดินอยู่มันก็เป็นบุญ จะไปที่ไหนมันก็เป็นบุญ คนผู้ที่รู้จักบุญ ถึงคนอื่นไม่เห็นมันก็เป็นบุญ คือ ความเห็นชอบอยู่ที่ตรงจิตใจของเรา

การทำบุญทั้งหมดนั้น ต้องการให้จิตเรามัน

เป็นบุญ ถ้าจิตเรามันเป็นบุญแล้ว ไปอยู่ที่ไหน ทำบุญอยู่ที่ไหนแล้วมันจะเต็มเปี่ยมอยู่เสมอ ไม่ต้องฉลอง ไม่ต้องให้คนรู้ ไม่ต้องให้คนเห็น ไม่ต้องมีอะไรไปเพิ่มเติมมันเถอะ มีกำลังจิตใจเราเชื่อมั่นในความดี แล้วเราก็ทำไปเท่านั้นแหละ

ฉะนั้น พระอริยเจ้าทั้งหลายท่านจึงทำความงาม คุณงามความดีของท่านนะ อยู่ที่ไหน ท่านก็ทำของท่าน ใครจะว่าไม่ดีสักเท่าใด มันก็ดีอยู่นั้นแหละ เมื่อทำสิ่งที่มันไม่ดี เขาจะว่าดีอยู่แค่นั้น มันก็ไม่ดีอยู่แค่นั้น

อันนี้ก็เหตุอันหนึ่งที่จะให้พวกเราทั้งหลายทำความเข้าใจในธรรมะ ถ้าเราเข้าใจธรรมะมันเป็นอย่างนี้แล้ว เราก็ไม่ต้องส่งจิตใจของเราออกไปข้างนอก เราอยู่ข้างในของเรา ทำจิตให้มันเป็นบุญ เช่น แสวงหาบุญนอกใจของเจ้าของมันก็ลำบาก ไข่ม้อยละ นิ่งรถ นิ่งเรือวิ่งไปวิ่งมาตลอด

กาลตลอดเวลา อย่างญาติโยมเขามาทำบุญกันนั้น
 เนอะ ไปทอดกฐินตรงนั้น ไปทำผ้าป่าอยู่ตรงนี้
 ไม่ค่อยได้ฟังธรรมหรอก พอไปนั่งกราบพระจะรีบ
 รีบจะไปแล้ว มันรถเขา เขารถเขามากก็เลยรีบ จะ
 นั่งก็รีบ รีบลุก ลุกแล้วก็รีบเดิน เดินแล้วก็รีบวิ่ง รีบ
 ไปรีบมา รีบไปรีบมา จะรีบเท่านั้นนะ ไม่ได้อะไร
 เป็นสาระประโยชน์ในด้านจิตใจของเราอันนั้น อันนี้
 คือคนเราวิ่งหาบุญ บุญกุศลแท้ๆ นั้นนะ ไม่อื่นไกล
 หรอก ในหลักพุทธศาสนา พระพุทธหนึ่ง พระ
 ธรรมหนึ่ง พระสงฆ์หนึ่ง เมื่อบุคคลมาทำจิตใจให้
 เชื่อมมั่นในคุณพระรัตนตรัย คือพระพุทธ พระธรรม
 พระสงฆ์อย่างแน่นแฟ้นแล้วเท่านั้นนะ เท่านั้นที่ไม่
 ตกนรกแล้ว ไม่ต้องอื่นไกลหรอก เชื่อมมั่น ไม่มอมงาย
 อันนี้เป็นหลักที่สำคัญ สมัยนี้ชาวพุทธเราทั้งหลาย
 นั้นมันเป็นของยาก เป็นของลำบาก ถึงแม้จะทำบุญ
 ถึงแม้จะฟังธรรม ถึงแม้จะทำคุณงามความดี ต้อง
 ให้คนอื่นบังคับจับมือ ถ้าคนอื่นไม่บังคับไม่จับมือ

แล้วก็ไม่ยอมทำ ไม่กล้าทำ

ฉะนั้น ธรรมชาติอันแท้จริง มันจึงไม่เห็น เราจึงไม่เห็นว่าการโน้มน้าวใจของเรานั่นเอง ฉะนั้น จิตใจของเรา ถ้าเรามาพิจารณาพิจารณาดูแล้วว่า มันไม่อยู่ที่อื่นหรอก บุญบาปมันอยู่ที่จิตใจของเรา ฉะนั้นพระพุทธองค์ได้ค้นจิตของเรานั้นกับธรรมชาติ เราว่ามันไม่ได้ฝึก เราจะไปเชื่อจิตของเราอย่างเดียวว่าเราชอบไอ้ที่ว่ามันดี บางทีมันก็ชอบอันผิดๆ นั้นแหละว่าดี แต่ว่ามันดีเฉพาะใจของเรา แต่ความจริงมันได้ขาดจากธรรมชาติ มันเป็นของไม่จริง โดยสัญชาตญาณ

ฉะนั้น ต้องเอาจิตของเราน้อมเข้าไปสู่ธรรมชาติ อย่าดึงธรรมชาติเข้ามาสู่จิตของเรา เราต้องดึงจิตของเราเข้าไปสู่ธรรมชาติ อย่างผู้น้อยต้องน้อมไปหาผู้ใหญ่ ไม่ต้องให้ผู้ใหญ่ น้อมมาหาผู้น้อย เราเป็นสาวกของพระพุทธองค์ของเรา จะน้อมเข้า

ส่งถึงพระพุทธเจ้าของเรา ไม่ใช่ให้พระพุทธเจ้า
 น้อมมาหาสาวกอย่างนี้ มันเป็นธรรมเนียมมาแต่
 ดึกดำบรรพ์มาแล้ว

ธรรมะก็ดีเป็นของที่สูงส่ง กับตัวเรานี้
 มันเป็นตัวที่ไกลจากธรรมะ เมื่อเราอยากจะเห็น
 ธรรมะ เราไม่ควรดึงธรรมะเข้ามาใส่ใจเรา ไม่ใช่
 ธรรมะน้อมมาใส่ใจเรา ให้ใจเราน้อมเข้าไปหาธรรมะ
 เพราะธรรมะมันเป็นสัจธรรม จิตใจของเราเป็นต้น
 มันจิตใจยังไม่ได้ฝึกฝนให้มันเป็นธรรม

ฉะนั้น เป็นต้นว่า เราชอบอันนี้ อันที่เรา
 ชอบนั้นจะว่าดีแล้วหรือ มันก็ยังไม่ใช่ ดีก็เฉพาะ
 จิตใจที่เราว่ามันดี ที่เราชอบมัน บางทีเราชอบของ
 ไม่ดี ก็เข้าใจว่าของดี ชอบของผิดๆ ก็นี้กว่ามันดี
 แต่ว่ามันความเห็นที่ดีคือจิตของเราไม่รู้จัก ฉะนั้น
 จิตของเรายังไม่ฝึกฝน จิตที่ฝึกฝนดีแล้วนั้นนะ
 มันจึงเข้าสู่ธรรมะ น้อมจิตเราเข้าไปหาธรรมะซะก่อน

เพื่อจิตเราให้กลมเกลียวกับธรรมะ ให้จิตมันเป็นธรรม ให้ธรรมมันเป็นจิต ให้จิตมันเป็นธรรม มันจะนั่งจะยืนจะเดินจะนอนอยู่ที่ไหนมันก็เป็นธรรม มันจิตเป็นธรรม ความคิดเรามันก็เป็นธรรม สภาวะที่เราคิดมันก็เป็นธรรม มันเป็นความจริง เป็นสัจธรรมอย่างนั้น

อันนี้ก็เหมือนกันฉันนั้น ฉะนั้นมันเหนือจิตของเจ้าของนั้น บางที่มันก็ไม่ใช่ธรรมะ เราก็มองคิดว่าสิ่งที่มันผิดนั้นนะ มันถูก อันนั้นเราก็ชอบเข้าอย่างนั้น ฉะนั้น ท่านจึงให้ฟังธรรมะ ฟังธรรมเพื่อให้เห็นธรรมะ ให้รู้ให้เห็นธรรมะอยู่ที่ใจ ใจมันอยู่ที่จิตใจของเรา ความฉลาดมันอยู่ที่จิตใจของเรา ความมืด ความหลงมันอยู่ที่จิตใจของเรา ความรู้ความสว่างมันอยู่ที่จิตใจของเรา

เหมือนกับที่ว่า เอาจานใบหนึ่งที่มันสกปรก หรือพื้นที่บ้าน หรือศาลาเราเนี่ย มันสกปรก มันถูก

น้ำมันหรือมันถูกเครื่องสกปรกอันใดอันหนึ่ง มันก็สกปรกอยู่ที่มันสกปรกนั้นล่ะ เมื่อเราอยากจะให้มันสะอาด เราก็เอาน้ำมาสาดมันซะ เอาน้ำมาล้างมันเสีย ของสกปรกนั้นมันก็หายไป เมื่อของสกปรกหายไป คือความสะอาดในพื้นที่ศาลา พื้นบ้านของเรามันก็สะอาดขึ้นมา เราก็จะเห็นได้ว่า สิ่งที่มีมันสกปรกนั้นก็คือจิตของเรา ถ้าหากว่าเราทำความถูกต้องดีแล้ว ของที่สะอาดมันก็ยังมิได้อยู่เหมือนพื้นศาลามันสกปรกเพราะอะไรต่างๆ ที่มีมันสกปรกนั้นมาเช็ดมาล้างสิ่งที่มีมันสกปรกออก ความสะอาดมันก็ฟื้นขึ้นมาอยู่ที่นั่น ที่ของสกปรกมันปกปิดอยู่นั่นเอง

ความชั่วและความดีของเราทั้งหลายก็เหมือนกันฉันนั้น ความชั่วอยู่ตรงไหน ความดีอยู่ตรงนั้น ความผิดอยู่ตรงไหนความถูกอยู่ตรงนั้น ความสกปรกอยู่ที่ไหน ความสะอาดอยู่ที่นั่นเหมือน

กันฉันนั้น จิตใจของเรานี้ก็เหมือนกันฉันนั้น ธรรมชาติจิตของเราจริงๆ นั้นนะ มันเป็นจิตที่สม่ำเสมอ มันเป็นจิตที่ไม่เศร้าหมอง เป็นจิตที่ผ่องใส ชาวสะอาดอยู่อย่างนั้น ที่จิตของเรามันเศร้าหมองนี้ก็เพราะว่าเราไปพบกับอารมณ์ พบกับอารมณ์ที่ไม่ชอบใจของเรานั้นแหละ ก็ทำใจเราให้ขุ่นมัว ทำใจของเราให้เศร้าหมอง ทำใจของเราไม่ให้สะอาด ทำใจของเราให้สกปรก นี่เพราะอะไร ไม่ใช่จิตของเรามันสกปรก เพราะจิตของเรามันยังไม่แน่นอน ไม่เชื่อมั่นในธรรมทั้งหลายนั้นเอง กับอารมณ์ อารมณ์ที่ไม่ชอบใจ ใจเราก็เศร้าหมอง อารมณ์ที่เราชอบใจ ใจเราก็ผ่องใส มันก็เป็นอย่างนั้น

ฉะนั้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเรา ท่านให้ปฏิบัติ ไม่ใช่ให้พูดเฉยๆ ให้ปฏิบัติคือให้ทำความเป็นจริง เช่นว่า เราสมาทานซึ่งศีล

อย่างนี้เป็นต้น เช่นว่า ปาณา อทินนา กาเม มุสา
 สุรา นี่เรียกว่าศีล คำพูดถึงศีล ไม่ใช่ตัวของศีล
 สภาวะของศีลนั้นมันก็เป็นอีกอย่าง สภาวะของศีล
 นั้นไม่ใช่ว่าการพูด มันเป็นการกระทำจริงๆ เช่นว่า
 ไม่ฆ่าสัตว์อย่างนี้เราก็ไม่ฆ่าจริงๆ อย่างนี้ ไม่กิน
 สุราเราก็ไม่กินจริงๆ ไม่พูดโกหกเราก็ไม่โกหก
 จริงๆ อย่างนี้ เราไม่ขโมยของคนอื่นเราก็ไม่ขโมย
 จริงๆ ไม่ใช่ดีแต่พูดเฉยๆ ศีลมันอยู่ที่ตรงนั้น
 อยู่ตรงที่กระทำ ไม่ได้อยู่ตรงที่พูด พูดนั้นเพื่อชี้ให้
 เราเห็นว่า อันนั้นมันเป็นอย่างนั้น เมื่อเราตกลงใจ
 ว่ามันเป็นเช่นนั้น เราก็ลงมือกระทำเลย ลงมือ
 ประพฤติเลย ลงมือปฏิบัติเลย ก็ทำเลย อันนั้นก็
 เกิดเป็นผลขึ้นมา คือการกระทำเช่นนั้น อันนั้น
 ท่านว่าข้อศีล

ที่เราพูดตามภาษาของเราเนี่ย มันก็ลำบากอยู่
 ถึงวันพระไปรักษาศีล เนะ ไปรักษาศีล แต่ความ

เป็นจริงนั้นเป็นคำพูดที่ตอบเรื่อยๆ กันมา เป็น
 ประเพณี วันนั้นไปรักษาศีล เมื่อเราฟังความ
 หมายถึงศีลนั้นเห็นจะโง่กว่าเราแล้วมั้งนี้ เราจะ
 ต้องไปรักษามัน ถ้าเราฟังไปนั้นนะ หือ ศีลนะ
 คงจะไม่ดีขนาดเรา เราถึงไปรักษาศีล เนอะ มันจะ
 ไปอย่างนั้น ถ้าเราพูดตามความเป็นจริง ศีลนั้น โอย
 เราไม่ต้องไปรักษาท่านหรอก ท่านดีแล้ว มารักษา
 ตัวเรานี่เอง รักษากาย วาจา ใจ ของเรานี้ดีแล้ว
 ศีลก็เกิดขึ้นมา เราไม่ต้องไปรักษาศีล ไปรักษาตัว
 ของเรานี้ คำพูดอันนี้มันพูดสูงเกินตัวไปซะมั้ง
 ว่าเราก็ก็นไปรักษาศีล บางคนไม่รู้จักศีลเลย พอเข้า
 มาวัดไปไหน ไปรักษาศีล ก็คิดว่าศีลมันเป็นของ
 ยากเป็นของลำบาก มันเป็นของสอนยาก
 ความเป็นจริง มันสะท้อนกลับมาแล้วว่า มารักษา
 ตัวเรานั่นเอง เมื่อรักษาตัวเราดี ไม่มีโทษ ศีลมันก็
 เกิดขึ้นมาที่ตรงนั้น

ฉะนั้น ศีลนี้มันจึงไม่อยู่ การพูด มันอยู่กับ

การกระทำ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านสอนให้ฟังอย่างนี้ ให้ความดีเข้าไปฝังในใจ ถ้าความดีเข้าไปฝังในใจแล้ว ความทุกข์มันก็ถอนออกไป ห่างออกไป มันเป็นฉะนั้น

ที่นี้เรามองไม่เห็น สิ่งที่มีมันเบาที่สุดมันก็เห็นเป็นหนัก สิ่งอะไรมันหนักมันก็เห็นเป็นเบา อะไรที่มันผิดเราก็เห็นว่ามันถูก สิ่งอะไรที่เห็นว่าถูกว่ามันผิด อย่างอาดมายกตัวอย่างให้ฟังว่า วันหนึ่งนั่งอยู่ในวัดอย่างนี้ละ มีโยมคนหนึ่งมาจากอำนาจเจริญ เราเคยเป็นปราชญ์ เคยบวชเป็นพระมา ออกไปชมราวาสก็ทำบุญสุนทานตลอดเวลา ตาแก่คนนั้น

วันหนึ่ง แก่ก็มาจากอำนาจเจริญ ถามว่า โยมมีทุกข์หลาย ทุกข์มาหลายวันแล้ว แก่อะไรไม่ตก นึกถึงหลวงพ่อบุญดีเดียว จะให้ผมมีความสว่างที่ไหนผมไม่นึกเห็นแล้ว ก็ตามมา กระสับกระส่ายมา

คือใจไม่ค่อยสบาย มากราบลง โอตโอยครวญคราง
มายังงั้นแหละ

อาตมาก็เลยว่ายอมเป็นไร ผมทุกข์มาก
ทำไมมันทุกข์เรื่องใหญ่ ไม่ใช่เรื่องเล็กๆ มันเรื่อง
ใหญ่เหลือเกิน พุดไปน้ำตามันก็ไหลออกด้วย ทั้งพุด
เรื่องมันใหญ่ น้ำตามันก็ไหลออก หยุดเถอะยอม
พุดให้ฟังมันเรื่องอะไร มันเรื่องใหญ่หนักหนา ก็เลย
คลานเข้ามากราบใกล้ๆ กระซิบว่า หลวงพ่อ เมีย
ผมตาย หือ ว่าเมียผมตาย อือ นี่กว่ามันเรื่องใหญ่
วะ อันนี้มันเรื่องเล็กนี่นา มันเกิดๆ ตายๆ เขาเกิด
กันมาตลอดกาล ตลอดเวลาแล้ว ทั้งเกิดทั้งตายทั้ง
นั้นแหละ เห็นมัย คนเกิดไม่ตายเห็นมัย เกิดมามัน
ต้องตาย เรื่องเกิดเรื่องตายไม่ใช่เรื่องใหญ่ มันเรื่อง
ธรรมดาของเรา นี่ ขนาดนี้ก็ยังมองไม่เห็นว่ามัน
เป็นเรื่องใหญ่ จนจะแก้มือไหวเลย เนอะ จนกว่าที่
ว่าไม่เคยเห็นคนเกิด ไม่เคยเห็นคนแก่ ไม่เคยเห็น
คนตาย ใ้ความเป็นจริงนะ มันเกิดมันตายไม่รู้ว่

ก็ศพมาแล้ว ทำไมไม่อ่าน ทำไมไม่พิจารณา ทำไมให้เป็นเรื่องใหญ่จนเดือดร้อนกระวนกระวาย กินไม่ได้ นอนไม่หลับ

อาตมาบอกคิดใหม่สิ อันนี้มันไม่ใช่เรื่องใหญ่หรอก พ่อของโยมอยู่มัย ไม่อยู่ เขาไปไหนตาย นั่นแหละตายแล้ว แม่ละ แม่ก็ตายแล้ว มันจะเรื่องใหญ่อะไรนั้นนะ มันจะอยู่ไปเรื่อยแล้วจะไม่ตาย มันเป็นเรื่องธรรมดา โยมไปย้อนคิดใหม่สิว่า ไปคิดเรื่องใหญ่มันก็ใหญ่เท่านี้แหละ มันเรื่องเล็กๆ เรื่องธรรมดาเรื่องคนเกิดมา โลกมันเป็นอย่างนั้น

ฉะนั้น พระพุทธเจ้าท่านให้รีบทำคุณงามความดี เพราะมันเป็นอย่างนั้น ก็เลยพูดไปมา เห็นโยมผู้หญิงคนหนึ่ง นั่งอยู่ข้างๆ นั้นแหละ โยมมากะใครละ แม่บ้านตายแล้ว อันนี้แม่บ้านอีกคนหนึ่ง อ้าว ทำไมมีหลายคนเหลือเกินแล้ว มันยังดิ้นะมันสองคน คนหนึ่งตายคนหนึ่งยัง อีกบางคนมีแม่

บ้านคนเดียว ตายคนเดียวก็หมด ยังร้ายกว่าโยมอีก
 เอาละ โยมพอแล้ว ตายคนหนึ่งยังอยู่คนหนึ่ง
 จะเรื่องใหญ่อะไรแล้ว ให้ไปคิดใหม่ แต่คนนั้นก็นั่งฟัง

นี่คือความคิดของคนเรา ไม่รู้จัก ไม่รู้จักพอ
 คือคนไม่รู้จักพอคือคนไม่รู้จักแก่ ไม่รู้จักแก่ ไม่รู้
 จักเจ็บ ไม่รู้จักตาย ไม่รู้จักความเกิดแก่เจ็บตาย
 บางคนไปเทศน์ว่าเกิด ๆ แก่ ๆ เจ็บ ๆ ตาย ๆ ให้ฟัง
 ไม่สบายใจด้วยนะ ยิ่งคนฝรั่งเมืองนอก ไปพูดเรื่อง
 แก่ให้ฟัง ลูกหนีเลย เขาไม่อยากแก่ เขาอยากเป็น
 ของเขาอยู่อย่างนั้น ว่าคนเต่าชะแลแก่ชราอย่างนี้
 ไม่เอา นะ ไม่อยากได้ มิฉะนั้นเมืองนอกคนแก่เขา
 ทิ้ง คนแก่ ๆ ๕๐-๖๐ เขาทิ้ง ไม่เหมือนเมืองไทยหอรอก
 เขาทิ้ง หนุ่ม ๆ สาว ๆ ลูกเขาเกิดมาเขาหนีไป
 เทียวไป คนแก่เขาทิ้งไปตะพึด แก่แล้วทิ้ง
 ทิ้งนั้น ไม่ต้องไปเก็บหอรอก เอาเข้าไปใส่ในกุด้ง

ฉะนั้น คนไทยเรามีธรรมะให้พิจารณาให้เห็น
 อย่างอยู่ชลบุรีก็เอาคนแก่ไปเก็บไว้เลี้ยง อาตมา
 เคยเข้าไปดู โอ๊ย คนแก่ ๗๐ ปี ๘๐ ปี อยู่那儿แหละ
 ให้พยาบาลรักษา อาตมาเข้าไปเทศน์ตรงนั้น
 นึกๆ ไปก็น่าสลดสังเวช นึกไปนึกมาก็เหมือนกับ
 เปลือกแดงโมเขาเอาไปทิ้งนะ เขาจิ้มเอาเนื้อมันทาน
 แล้วก็เอาเปลือกมันทิ้งลงคลอง ไปอยู่ชลบุรีที่เลี้ยง
 คนแก่ก็เหมือนกันเข้าไปในที่นั่นเหมือนเปลือกแดงโม
 มีแต่คนแก่ๆ ทั้งนั้นแหละ คนหนุ่มๆ ก็มีเขาก็ไม่
 ไปหาหรรอก หนีไป ไปหาเข้าโรงหนัง ละคร ลิเก
 หารำวงเล่นตามสบาย ไอ้คนแก่ก็รับบาปไปเถอะ
 แก่ไปเถอะ ไม่มองถึงเรานะ

มิฉะนั้นเมืองนอก คนแก่เอาไปทิ้ง คนหนุ่ม
 เจริญไปทุกคน ไอ้คนที่หนุ่มๆ แก่มากก็เอาไปทิ้ง
 เหมือนกัน กรรม อาตมาพูดกับชาวฝรั่งว่านี่คือกรรม
 กรรมนี้ แต่ก่อนเราก็อิงคนแก่ไปนี่ นี่เราแก่ คน

หนุ่มก็ทิ้งเราเหมือนกัน ก็เป็นอย่างนี้ ถ้ายทอดกัน
ไปตลอดเวลา มันแก้ไม่ได้ เป็นอย่างนั้น

อันนี้แหละความอบอุ่นของเมืองนั้นนะ ไม่
เหมือนเมืองไทยเรา เมืองไทยเรานั้นนะเทศน์
ธรรมะให้ฟัง ให้เห็นความเกิด ความแก่ ความเจ็บ
ความตายว่ามันเป็นธรรมะ อันเป็นที่น่าสลดสังเวช
เมื่อเราจะทำอะไร เราต้องได้พิจารณา เมื่อเรา
หนุ่มเราก็หวนถึงคนแก่ เมื่อเห็นคนแก่เราก็หวน
ถึงคนหนุ่ม มันเลยเป็นเกาะ มันไม่เกาะกันเหมือน
ลูกโซ่อย่างนี้

ฉะนั้น พระพุทธองค์สอนเราให้มีความเมตตา
รู้จักอุปการะบุญคุณของบุคคลผู้ที่มีคุณ ทางนอก
เขาไม่สอนอย่างนี้ เขาสอนว่าคนแก่ก็แก่ไป คนหนุ่ม
ก็หนุ่มไป มันเรื่องของใครของใครทั้งนั้นแหละ
มันเป็นชะอย่างนี้ เมื่อพูดไปตามความเป็นจริง
หลักธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ของเรานะ เลี้ยงลูกมาก็รัก เมื่อรักก็อยากจะให้รู้จัก
บุญคุณของพ่อแม่เท่านั้น ถ้าเลี้ยงมาไม่มีบุญมีคุณ
ก็ไม่ว่าจะเลี้ยงมาทำไม อันนี้พูดถึงธรรมชาติของ
องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเรา แก่ขนาด
ไหนคนเมืองไทยเราก็ไม่ทิ้งกัน อันนี้เป็นความ
อบอุ่นในเมืองไทย

ฉะนั้น พวกเราก็เหมือนกันฉันนั้น เราต้อง
พิจารณาธรรมะ พิจารณาธรรมะมันเป็นสังขาร
สังขารก็ต้องเปลี่ยนไปๆ เรื่อยๆ ความเปลี่ยนไป
นั้นะมันเกิดมาแล้วเป็นเด็ก แล้วก็ป็นหนุ่ม แล้ว
ก็เป็นแก่เฒ่าชะแลแก่ชรา แต่ว่าจิตใจของคนเราไม่
อยากให้มันเปลี่ยนไปอย่างนั้น หนุ่มแล้วไม่ยอม
ให้แก่ แก่แล้วไม่ยอมให้ตาย อยากให้อยู่อย่างนี้
นี่คือความเห็นผิดซะแล้ว อันนี้มันอยู่ไม่ได้หรอก
มันเรื่องอนิจจัง มันเรื่องการเปลี่ยนแปลงนี่เป็น
ธรรมดาของมัน ถ้าไม่เปลี่ยนแปลง คนเราอยู่
ในโลกนี้มันไม่ได้นะ

ต้นมะม่วงต้นหนึ่ง มันต้องเปลี่ยนมา มันถึงโตมาขนาดนี้ จนเป็นดอกออกผลให้เราทานผลมันนี้ เพราะมันเปลี่ยนแปลงมาจากเมล็ดมัน จากเล็ก ๆ มาเป็นต้นใหญ่ ๆ มาเปลี่ยน เปลี่ยนมาจนถึงมันเป็นดอก จนเป็นผลเล็ก ๆ พอมันเกิดมาเป็นผลเล็ก ๆ มันก็เปรี้ยว มันก็เปลี่ยน มันห่ามนะ ไร้ความเปรี้ยว มันก็หายไป เมื่อมันสุก มันก็เปลี่ยนเป็นหวาน รสของมันถ้าเราไม่ยอมให้มันเปลี่ยน มันจะเกิดประโยชน์อะไรนะ เปรี้ยวก็ให้มันเปรี้ยวอยู่อย่างนั้น ดีไม่ดีจะไม่ได้กินมะม่วงสุกเสียด้วยนะ ไม่ยอมให้มันเปลี่ยน

ไร้ความเปลี่ยนแปลงนี้มันดีแล้ว ลมหายใจเราเข้าไป มันก็ออก ออกแล้วก็เข้า เข้าแล้วก็ออก เราจะอยู่มาตลอดทุกวันนี้ก็เพราะอาการมันเป็นอย่างนี้ เพราะอนิจจังมันเปลี่ยนแปลงอย่างนี้ ถ้าไม่เปลี่ยนแปลงยังอยู่มัย หายใจเข้าไป อึดใจแล้วมัน

ไม่ออกนะ นี่ให้หยุดได้มัย ออกแล้วไม่เข้ามา มันก็ตายไปนั่นแหละ เข้าไม่ออกมันก็ตาย ออกไม่เข้ามันก็ตาย มันอาศัยการเปลี่ยนแปลง มันเข้าไปแล้วมันก็ออกมา ออกแล้วก็เข้า เข้าแล้วก็ออก ที่เราอยู่ได้ เพราะความเปลี่ยนแปลงอย่างนี้

ฉะนั้น เราควรนึกถึงธรรมะ เมื่อเรามีชีวิตอยู่ เราควรมองดูข้างๆว่า อันนี้พ่อแม่ของเรา อันนี้พี่น้องของเรา อันนี้ลูกหลานของเรา อันนี้ตัวของเรา มันก็พร้อมไปเป็นอย่างนี้ตลอดกาลตลอดเวลานี้เพราะธรรมะมันเป็นอย่างนี้

ฉะนั้นเราจึงทำความเข้าใจ มาฟังธรรมะ คือมาทำความเข้าใจกัน เมื่อทำความเข้าใจกันให้รู้จักความเป็นจริงก็ยอมรับว่ามันจะต้องเป็นอย่างนั้น เกิดมาวันนี้ก็ต้องยอมรับว่ามันก็ต้องเป็นอย่างนั้น วันต่อไปมันก็ต้องเป็นอย่างนั้น วันต่อไปมันก็ต้องเป็นอย่างนั้น ของมันเป็นอย่างนั้น มันก็เป็นของ

มันอยู่อย่างนั้น มันเปลี่ยนแปลงอยู่อย่างนั้นทุกเวลา
 เมื่อเราเข้าใจธรรมะเช่นนี้ ความเป็นอยู่ก็ดี ความ
 พลาดพรากจากกันก็ดี มันเป็นธรรมดา เห็นมั๊ยที่
 เราสวดมนต์กันอยู่นี้ให้พิจารณาอย่างนี้ทุกวันๆ เกิด
 พิจารณากันหรือเปล่าก็ไม่รู้ เมื่อสวดก็ให้พิจารณา
 กันทุกวันๆ เกิด ทุกวันๆ เกิด ทุกวันๆ ทำวัตร
 ทุกวันอย่างนี้

ถ้าหากว่ามันเปลี่ยนแปลง เราก็ไม่ควรเสีย
 ออกเสียใจ ไม่ควรทำใจให้มันเป็นทุกข์ เพราะว่ามัน
 เป็นอย่างนั้น สัจธรรมมันเป็นอย่างนั้นอยู่แล้ว ให้
 ความเห็นเราเป็นอย่างนี้ เมื่อเราได้ฟังธรรมบ่อยๆ
 ความบรรเทาทุกข์อันนี้ มันก็จะพ้นขึ้นมา มันก็จะ
 ไม่ทุกข์ มันบรรเทาไปๆ ให้มันน้อยไปๆ กว่าที่มัน
 จะหมดทุกข์ เพราะเห็นความเป็นจริงอย่างนั้นของ
 ธรรมะ ได้แค่นี้ก็เรียกว่าเรามีหลักที่สำคัญอยู่แล้ว
 การภาวนาของเรา ความเป็นอยู่ของเรา ก็จะมี
 ที่พึ่ง ที่พำนัก พุทธัง เม สรรณัง ะรัง ธัมโม เม

สละระณัง ะวัง สังโฆ เม สละระณัง ะวัง พระพุทธเจ้า
 ของเราเป็นที่พึ่ง พระธรรมเป็นที่พึ่ง พระสงฆ์เป็น
 ที่พึ่ง ที่พึ่งอื่นไม่เหมือนพระพุทธเจ้า ที่พึ่งอื่นไม่
 เหมือนพระธรรม ที่พึ่งอื่นไม่เหมือนพระสงฆ์ แต่
 มันเป็นจริงมันเป็นอย่างนั้น เมื่อเราคิดเช่นนั้น ความ
 บรรเทาทุกข์เรานั้นหายไป หายไป น้อยไป น้อยไป
 ตกกลงอยู่ที่มันเป็นธรรมชาติ เป็นธรรมดา คนเกิด
 มากี่เห็นว่าเป็นธรรมดา ที่มันเกิดมาแล้ว เกิดมา
 แล้วมีความเป็นอยู่ก็เป็นความธรรมดา ธรรมดา
 มันเป็นอยู่อย่างนี้ ถ้าเราเข้าใจเช่นนั้น ความบรรเทา
 ทุกข์ของเรานั้นก็น้อยไป น้อยไป ความอยู่เย็น
 เป็นสุข ความสงบระงับ มันก็ตั้งขึ้นมาอยู่ที่ใจเรา
 นั้นเอง อันนี้เป็นโอวาทคำสอนของพระพุทธองค์
 ของเรา มิฉะนั้นจงพากันตั้งอกตั้งใจให้เข้าใจธรรม
 พึงแล้วให้เข้าใจธรรมะ ให้พิจารณาอย่างนั้น

ระเบียบการจัดการศาสนสมบัติ อันเป็นมรดกกรรมของพระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท)

เนื่องจาก พระเดชพระคุณพระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท) ประสงค์ที่จะเผยแผ่พระธรรมคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพื่อเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติธรรมแก่สาธุชนทั่วไป และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับการสร้างรูปเหมือน รูปหล่อ และเหรียญของพระเดชพระคุณท่านฯ อันจะเป็นการทำให้เกิดความลุ่มหลง และศรัทธาอันเป็นมิถิมาภิภูติ

เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระเดชพระคุณพระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท) เจ้าอธิการเลี่ยม จิตฺตมโฆ เจ้าอาวาสวัดหนองป่าพง ในนามคณะสงฆ์วัดหนองป่าพงและวัดสาขา จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการฯ ขึ้นชุดหนึ่งเพื่อวางระเบียบการจัดการศาสนสมบัติ อันเป็นมรดกกรรมของพระเดชพระคุณพระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท) ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “คณะกรรมการฯ” ที่ประชุมคณะกรรมการฯ ได้มีมติวางระเบียบการจัดการเรื่องดังกล่าวไว้ดังนี้

๑. รูปเหรียญ รูปพิมพ์ รูปอื่น ๆ หรือวัตถุสิ่งใด ๆ ที่ทำขึ้นเพื่อให้มีลักษณะเหมือน หรือใช้เป็นสัญลักษณ์แทน หรืออ้างถึงพระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท) ห้ามจัดทำขึ้นโดยเด็ดขาด

๒. รูปหล่อ รูปปั้น รูปแกะสลัก หรือรูปอื่นใดทำนองเดียวกันนี้ ที่เหมือนองค์จริงหรืออ้างถึงพระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท) ให้ทำได้เฉพาะวัดสาขา และตั้งประดิษฐานไว้ที่วัดสาขาเท่านั้น ในกรณีอื่น ๆ ห้ามจัดทำขึ้น เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการฯ เป็นกรณีไป โดยการขออนุญาตจะต้องทำเป็นหนังสือระบุขนาด จำนวน และสถานที่ประดิษฐานไว้อย่างชัดเจน

๓. ภาพถ่ายของพระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท) รูปภาพ ภาพตัดแปลงแผ่นภาพ ซึ่งจัดทำโดยวิธีอื่นใดให้มีลักษณะเป็นภาพพระโพธิญาณเถร

(ชา สุภทฺโท) ตลอดจนสำเนา ซึ่งภาพดังกล่าวจะทำขึ้นใหม่ต้องได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการฯ เว้นแต่จะจัดทำขึ้นเป็นจำนวนเล็กน้อยเพื่อบูชาเป็นส่วนตัว มิได้แจกจ่ายต่อสาธารณะ

๔. คำสอน หรือคำเทศนาของพระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท) ที่บันทึกไว้ในรูปของวิดีโอเทป ภาพยนตร์ เทปคาสเซต ซีดี หรืออุปกรณ์อย่างอื่นทำนองเดียวกัน ห้ามทำซ้ำ ทำขึ้นใหม่ หรือแปลเป็นภาษาอื่น หรือดัดแปลงไม่ว่าด้วยวิธีใด ๆ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการฯ เป็นกรณีไป โดยการอนุญาตต้องกำหนดจำนวนและอุปกรณ์ที่ใช้ ตลอดจนวิธีการเผยแพร่อย่างชัดเจน

๕. หนังสือคำสอนของพระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท) ห้ามจัดทำขึ้นใหม่ หรือทำสำเนาขึ้นใหม่ ทำซ้ำ หรือแปลเป็นภาษาอื่น (ต้นฉบับเป็นภาษาไทย) หรือดัดแปลงไม่ว่าด้วยวิธีใด ๆ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการฯ ทั้งนี้ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน

การสรุปข้อความจากหนังสือ หรือดัดแปลง ดัดต่อข้อความบางส่วนของหนังสือจะกระทำมิได้โดยเด็ดขาด

๖. การเผยแพร่ธรรมะหรือคำสอนของพระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท) โดยใช้เทคโนโลยีอื่น ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต เป็นต้น จะกระทำมิได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการฯ

๗. เมื่อได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการฯ ให้จัดทำขึ้นใหม่ ทำซ้ำ ทำสำเนา หรือเผยแพร่มรดกธรรมตามข้อ ๒-๖ ผู้จัดทำจะต้องนำคำขออนุญาต และคำอนุญาตจากคณะกรรมการฯ ใส่ไว้ในมรดกธรรมที่เกิดขึ้นใหม่ด้วย สำหรับมรดกธรรมที่ผู้ได้รับอนุญาตให้จัดทำขึ้น หากเป็นหนังสือ เอกสาร หรือโดยใช้เทคโนโลยีอื่นใดที่ใช้สำหรับอ่าน ให้นำระเบียบนี้ใส่ไว้เป็นส่วนหนึ่งของมรดกธรรมที่เกิดขึ้นใหม่ด้วย ทั้งนี้ให้ขึ้นอยู่กับพิจารณาความเหมาะสมของคณะกรรมการฯ ด้วย

๘. หากผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนระเบียบนี้ตามข้อ ๑-๗ ที่เกิดขึ้นก่อนวันที่ออกระเบียบนี้ หรือที่จะเกิดขึ้นในกาลข้างหน้า ให้พิจารณาแก้ปัญหา ดังนี้

๘.๑ ธรรมชาติหรือคำสอนที่แปลเป็นภาษาอื่นแล้วก่อนออกระเบียบนี้ให้รวบรวมและนำมาตรวจสอบความถูกต้องในการแปล หากพบความผิดพลาดต้องแก้ไข ให้เรียกผู้แปล และผู้จัดทำมารับทราบและดำเนินการ หากไม่สามารถดำเนินการให้เรียบร้อยได้โดยดี ให้ดำเนินการตามข้อ ๘.๒

๘.๒ การจัดการกับการฝ่าฝืนตามข้อ ๑-๗ รวมทั้งกรณีอื่น ๆ ให้คณะกรรมการฯ พิจารณาเป็นกรณีไป โดยพิจารณาถึงเจตนาผู้กระทำ ตลอดจนการให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหของผู้กระทำ หากมีความจำเป็นให้คณะกรรมการฯ มีอำนาจแต่งตั้งบุคคล หรือคณะบุคคล เพื่อดำเนินการกับผู้กระทำการละเมิดทั้งทางแพ่งและอาญา หรือดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการฯ มอบหมาย โดยยึดหลักประนีประนอมเพื่อดำรงไว้ซึ่งเจตนารมณ์ และชื่อเสียงเกียรติคุณของพระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท) และวัดหนองป่าพงและวัดสาขา เป็นสำคัญ

๙. การมอบหมายให้บุคคล หรือคณะบุคคล ดำเนินการตามข้อ ๘.๒ คณะกรรมการฯ จะต้องกำหนดหลักเกณฑ์ และขอบเขตในการดำเนินการให้แก่ผู้รับมอบหมาย และหากทำได้ให้กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการและรายงานสรุปผลต่อคณะกรรมการฯ ด้วย

เจ้าอาวาสวัดหนองป่าพงเป็นผู้รักษาการตามระเบียบการนี้ และมีอำนาจให้คำอนุญาตได้ในกรณีที่เห็นสมควร

ระเบียบนี้ออกเมื่อวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๓

ลงชื่อ

(เจ้าอธิการเลี่ยม จิตฺตมโม)

เจ้าอาวาสวัดหนองป่าพง

ศูนย์เผยแผ่มรดกธรรม
พระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท)

www.ajahn-chah.org

www.watnongpahpong.org

Email : dhamma@ajahn-chah.org

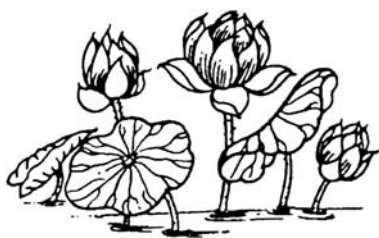
@ วัดหนองป่าพง ต.โนนผึ้ง อ.วารินชำราบ จ.อุบลราชธานี ๓๔๑๙๐
โทรศัพท์ ๐-๔๕๒๖-๗๕๖๓, ๐-๔๕๒๖-๘๐๘๔
โทรสาร ๐-๔๕๒๖-๘๐๘๔

สมทบทุนเข้ากองทุนมรดกธรรมได้ที่

@ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด สาขาวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี
บัญชีสะสมทรัพย์ ชื่อ “วัดหนองป่าพง โครงการมรดกธรรม”
เลขที่บัญชี ๒๕๗-๔-๒๕๐๕๘-๑

@ หรือธนาณัติ สาขาวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ๓๔๑๙๐
ในนาม เจ้าอาวาสวัดหนองป่าพง
วงเล็บมุมซอง สมทบทุนเข้ากองทุนมรดกธรรม

สพฺพทานํ ธมฺมทานํ ชินาติ
การให้ธรรม ชนะการให้ทั้งปวง

พระพุทธเจ้าของเรา ท่านจึงสอนว่า
วันคืนล่วงไป ๆ บัดนี้เราทำอะไรกันอยู่
คือท่านกำชับให้พวกเราทั้งหลาย
ให้พิจารณาอยู่ในปัจจุบันนี้ว่าเรามาที่นี่
เรามาจากไหน มาเพราะอะไร
ใครนำมา จะมาอยู่ที่นี่กี่เดือนกี่วัน
จะออกจากนี้จะไปที่ไหนกัน

พระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท)